

عالم

نومرو : ۱۱۰

صنایع و تجارت مجموعه سی

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

“ Idjtihad ” Constantinople

بشنجی سنه

۴

۱۲ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلوق

تورکیا ایچین ۵۰ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمه

مدیر مرخص : الرامی صفا

بر پيانو هديه ايتمشدر. فرانسه نك اك بويوك غرته لرندن «دهبا»
۱۲ حيزران ۱۹۱۴ تاريخي نسخه سنده و «استخبارات مدنيه»
قسمنده شو سطرلری يازييور :

« سعدالدين بك افندی . بو آقشام ، استانبوله كيتمك
اوزده تيره نه بينيور . سعدالدين بك ، رفاقتنده كريمه لرندن ،
ايلك دفعه اولاراق استانبولي و اسلام حيات عنعنوي سني ترك
ايدنه ، سمرا خاتم بولنديني حالده بر آيدن بری پارسده ایدی .
عنيمتلرندن فرانسز محافل ادبيه سی جداً متأثر اولاجاقدیر .
كوچوك ككندنبری آبی بر محيطده بولوناراق ، بر كنج استاد
كي . هنوز اون يدي ياشنده ايكن ييله مارشلر بسته له ين ،
- كه ، بو مارشلردن بریسي پادشاه حضرتلرينك شرف عاليلرینه
ايدی . - و اثرلريني پيانونده . حقيقه استادانه چالان سمرا
خاتمك شايان دقت استعدادی محافل ادبيه ده بك زياده تقدير -
كارانه قارشيلانميشدی . »

دهبانك بوسطرلری ، سمرا نك موسيقيده ناصيل يوكسك
برمهاتر و استعدادده صاحب اولدوغني كوسترمه كافي دليلدر ،
و بر سمرا خاتمك پاریسك كيار محافلنده مهاتر و استعداد
صنعتكارانه سيله : انظار تقديری جلب اتمكه موفق اولماسنی ، بك
زياده اهميته تلقی و كرك كندیلرينی ، كرك محترم والده و پدرلرينی
تبريك ايدهرز .

كوچوك حكايه

سر خوش

— موباسانودن ترجمه ايديلمشدر —

شمال روزكاری ، ارضه مدهش قاصير غالي ياپيوردی .
كشيف و سياه قيش بلوطلرينی سوروكليه رك ده كيز ،
گورلييور ، ساحلی صارصيور ، بر طوب گورولتوسيله
داغیلان گه نيش ، آغیر ، صاليالی دالغارلک اوستنه قوشيوردي ،
بزبرينك آرقه سندن ياواش ياواش كنن ، داغلرگي يوكسك
دالغار ، باشلرنده بياض كوپوكلر ، برجانوارك تری گيبي ،
بردن ، فيرطينه لر ايچنده ، هواده داغلييوردی .

كوچوك ايسو وادي سنده قاصير غاء داملك طاشلرينی
سوكه رك ، اوجاقلره چارپه راق ، صاچاقلری قيراراق ،
فيصيلدایه راق ، ايكله يه رك سوقاقلرده اويله روزكار كردبادلری
ياپيوردی كه آنجا ق ديوار كنارلرنده يورونه بيليور
وچوجوقلری ، بر يپراق گيبي اولرك اوزه رندن
تارلاره آتبيودی . دائمی مد و جذرلره ساحلی
سوپورهن دكرزك قورقوسيله ، بالقجي قايقلری

آلنده برسپت ، پرامتان صيقار ...
چيچكلرك نكاه دسته خواهنی
برر نكاه ملتفتله قارشيلار ،
وكيزلی كيزلی كوستير پناهنی .

آلنده برسپت ، سپت دكل خاير
اوبردكز كه رنك ايچنده موجه دار ..
كنش اقلرنده كوز نهان قالير ،
حيات ايچنده بر حيات لهدار !

اوبر دكز كه قعر الحذابنه
اينر بوقيزدن ايشته اك درين نظر ،
ويرير شتاب معنوی شتابنه .

شتاب ايچنده بر شتاب خوليا
كه ظرفي اولمايجه درعقب صولار
و صوگره باشقه درلو ايلر ابتدا .

طرابلس غرب — تموز ۱۳۱۴

زعيم زاده

حسن فزعی

سمرا سمرا الميه خانم

بونسخه مزده موباسانك برحكايه سی داها وار . بو حكايه ي
بزه ترجمه اتمك لطفنده بولونان سمرا خانم ، جداً ممتاز بر
تورك موسيقيشناسيدر .

رسمده ، تياتروده ، موزيقاده بك نادر صنعتكار يتيشديرهن
ملكتمز ، سمرا خانم ايله بك دكرلی و صنعتكار بر موسيقيشناس
قازانيور .

منور ، فطين بروالده نك ، سربست ، زكي بر پدرك دلانيله
استعداد فطريسي تمو ايدنه ، و موسيقي به تا كوچوكدن مجلوب
اولان بو تورك قادي شيمدی بزه كندی زاده الهاي اولاراق
بك لطيف و روحنواز بسته لر وجوده كتيرمكده در . بزه هنوز
جمعيت حياتی اولمايغندن . هر كس ايچون ، بو مسلمان مو -
سيقيشناس خاتمك اثرلرينی ينه كندي سندن ديكله مك قابل دكل .

سمرا خانم ، پدرلری سعدالدين بك افندی ايله برلكده
مايی پاریسده كچيرمشدی . بو بر آي ظرفنده پيانونده كيه مهارتيله ،
آثار موسيقيه سيله پاریسك اك يوكسك صالونلرنده نظردقتی جلب
اتمكه موفق اولمشدر . حتی پاریسلی برقوت [قوت ده ووره آل] ،
سمرا خاتمك مهاتر صنعتكارانه سنی تقدير آ كنديسنه ذی قيمت

بوابصیق بر ، کیمجیلرله ، دومانلرله ، حایقیریشمالرله
دولوایدی . بوتون یوگلی کینمش آداملر ، دیرسکری
ماصنهک اوستنده ، سوزلری ایشیتدیرمک ایچون سوکوب
صایورلردی .

ژهره می ایله ماتورن برکوشیه اوطوراراق پارتیه
باشلادیلر . کوچوک قدحدر ، بربری متعاقب بوغازلرینک
قهرنده بوشالیوردی .

صوگرا برباشقه پارتیه و باشقه قدحله کچدیلر .
ماتورن ، شیشمان ، آتش کی قیرمیزی ، آلاچی اولان
میخانه جیه گوزینک اوجیله اشارت ایده رک بوینه
دولدوریوردی . ژهره می ایسه اسپرتوی یووارلیور
وباشنی صالایه راق آرقاداشنه ابلهانه و منوانه عطف نظرله
قهقهه لر صالیوریوردی .

بوتون مشتریلر کیتدیلر . هپسی چیقماق ایچون
قاپنی آجیدنی وقت برضربه باد قهوه ده پپولرک آغیر
دومانلرینی دالغاندیریور ، زنجیرلره آصیلی لامبه لری
وایشیق لری صالیوردی . بردن بره ، یووارلانان بر
دالغانک درین مصادمه سی و بورانک ایکیتیمی ایشیدیلوردی .
ژهره می ، تام بر عیاش وضعیتده ایدی ، کوکی
آچیلمش ، بر دیزی اوزانمش ، بر قول دوشمشدی ،
اوتنه کی الیه ده دومینولری طوتیوردی .

شیمدی ، بویوک برمراقله کندیلرینه یاقلاشان اوسته
ایله یالکیز قالمشردی .

اوتنه کی صورتی :

— نه پک اعلا ، ژهره می ، معده ک نه عالمده ؟
صولایه صولایه سرینلندگی .
ژهره می یاریم آغزله :

— ایچمه نه قادار بوشالتسم او قادارده حرارت
باصیور .

قهوه جی ، « ماتورن » حیله کارانه باقهرق :
— نه ماتورن ، یا قارده شک ، قارده شک شیمدی
نروده ؟ دیدی .

کیمی یاواشیجه گوله رک :

— هیچ مراقیتمه ، او شیمدی صیجاق بریرده .

تاشهره قادار چکلیوردی . بعض کیمجیلرده یانه ده وریش
صندالرک یووارلاق قارینلری آرقاسنه صاقلانه راق سمانک
وصویک بوتهور مجنونانه سنه نصب نظر ایتمشلردی .

صوگرا کیجه ، فیرطینه نی استیلا ایده رک ظلمت ،
شاشقین عمائی بوتون حدتله حایقیران اشیانی احاطه ایدنجه
او کیمجیلرده یاواش یاواش چکدیلر .

یالکیز ایکی آدم حالا اوراده قالمشلردی . آلری
جیلرنده ، یووارلاق آکسه لری بورایه معروض ، یوک
شاپقارینی گوزلرینه قادار نه گمش ، نه نکین بورالرله
قیزغین دریلی ، ایچنه سیاه بر بوغدا یاطمش مائی
وکیمجیلره مخصوص نافذ گوزلی ایکی ایری نورماندیالی .
برسی دیدی که :

— هایدی کل به ژهره می . دومینو ایله وقت کچیریز ،
پاراسنی بن ویره جکم .

اوتنه کی .. او یونی وراقی دوشونه رک تردد ایدیوردی .
اگر « بومه ل » ک قهوه سنه گیده رسه ایچه بیلوردی که ،
ینه سرخوش اولاجاقدی . صوگرا قولوبه سنده قاریسنگ ده
تامیله یالکیز قالا جی ده عقلنه کلیوردی .

صورتی :

— یا هو ، صانکه بنی هر آقشام سرخوش ایتمه
عهد ایتمشین هر وقت پاراسنی ده سن ویریرسین ، سویله
باقایم ، نه دربو ایتدیکک ؟ ..

عینی زمانده بویله برباشقه سنک حسابنه راق ایچمه
— نورماندیالره مخصوص برمنونیتله — گولیوردی .

آرقاداشی ماتورن ، بوینه اونی قولندن چکیوردی :
— هایدی کل ، ژهره می ، قارنگده صیجاق برشی
اولادن ناصیل گیده رسین ، نه دن قورقیورسون ، قارک
یا تاغکی ایصتازمی ؟ ... ژهره می جواب ویردی :

— یا هو کچن آقشام بزم قاپنی بولامادم ... آز
داها قولوبه نک اوکنده کی صویه دوشیوردم یا ...

بوتحف خاطرله ایله تکرار گولدی و جاملری لامبه
ضیالریله پارلایان بومه ل ک قهوه سنه دوغرو یورودی ،
ماتورن اونی چکیور ، روزکارده آرقاسندن ایتیوردی .
قابل مقاومت اولمایان بویکی قوتک اوکنده یورودی .

الترین اوزاتدی. تصادف ایتدیکی بر دیواره طوتون اراق
صاللانه صاللانیه یورویور، بعضاً، دار سوقاقدقه قاصیرغه
چالقانه اراق اونو سورو کلیور، برقاج آدیم قوشدیر ییوردی.
صوگرا قاصیرغانک شدتی کسینلجه ساشنی غیب ایدرهك
اولدینی یرده قالیور، وقدرتسز، سرخوش باجاقلرینک
اوستنده صارصیلمايه باشلیوردی.

قوشلرك یووالرینه کیمه سی گبی، سوق طیبی ایله
اقامتگاهنه دوغرو کیتدی. نهایت قایدسنی طانیدی
و آناختاری صوفاق ایچون کلیدی آرادى. ده لیکی
بولامانجه:

— مه لینا، هی مه لینا!..

دیه قاریسنی چاغیره اراق یومروق آتمايه وکفر ایتمه
باشلادی. یاصلاندینی قاپی بردنره آچیلنجه زهره می
دستکسی غیب ایدرهك یووارلاندی، یوزی قویون ایچهری یه
دوشدی و بواشاده آغیر بر جسمک اوزهرندن کچهرک
قارانلقده قاچدینی ظن ایتدی..

آرتق متحیر، قورقوسندن دونمش، شاشقین، ظلمت
ایچنده شیطان، جادی و برقوق اسرار آمیز شیلرك
خوف و خشیتیه هیچ بر حرکت یایمايه جسارت ایدمه کسزین
اوزون مدت بکله دی. فقط هیچ برسس ایشیده مه نیجه
بر آز کندینی طویلادی.

یاواشجه او طوردی. تکرار اوزون مدت بکله دی
و نهایت براز جسارتله نهك حایقیردی.

--- مه لینا!

بونك اوزهرینه بردن، مظلوم بیندن مبهم بر شهبه،
غیر معین برسوء ظن کچدی، اصلا حرکت ایتمه دی.
قارانلقده یره او طورمش، برطاق شیلردوشونهك ناتمام
و آیقلری گبی دولاشیق ملاحظه لرله اوله جه قالدی.

صوگرا تکرار صوردی:

— سویله باقیم مه لینا، کیمدی او؟ سویله، کیمدی
او! سویله بن سانا برشی یایما یا جاعم.

بکله دی. قارانلقده باشقه هیچ برسس دیولمادی.
شیمدی او، بوسبوتون حیزلی سویلیوردی:

— بن ده، بن ده ایچدم. یته ایچدم.. بنی بویه

ایکیسی ده، کال مظفریتله «ایشته» دیهرک ماصهك
اوسته چیفت شش قویان زهره می یه باقیورلردی. پارتی؛
دوام ایتك اوزره ایکن قهوه جی:

— ای بورایه باقك، بن یوللانیورم. ایشته سزه
بر لامبا. ماتورهن، قاپی دیشاریدن قاپارسین.
آناختاری کچن آقشامکی کبی صاچاغك آلتنه بیرا قیور.
ماتورهن:

— مراق ایتمه، آکلادم، دیدی.

پومهل، بو وقتسز مشیرلرینک الی صیقدی و کال
بطائله تخته دن مردیوتی چیقدی. آغیر خطوله لر یله،
بر قاچ دقیقه بو کوچوك نهوده عکسلر حصوله کتیردی.
صوگرا قیل بر غیجبردی اونك یاتاغه یووارلاندینی
آکلاندی.

بویکی آدم، اویونه دوام ایتدیلر، زمان زمان
غایت قوتلی و مهور بر قاصیرغه قاپی صارصیور،
دیوارلری تیره تیور و ایکی شارب، برسی ایچهری یه
گیرییور ظنیه باشلرینی قالدیرییورلردی. صوگرا،
ماتورهن شیشه یی آلاق زهره می نك قدحنی دولدوردی.
فقط بردن، دستکاه اوزهرنده آسیلی ساعت گیجه
یارسنی چالدى، قیصیق سسلی چاك بر طاوه صدمه سنه
بگزییوردی. ضربلر بر آهن طنسانیتیه اوزون زمان
اهتراز ایتدی.

ماتورهن همان، نوبتی بیتیرهن بر بحریه لی گبی
قالقدی:

— هایدی باقالم زهره می.

اوتنه کی کال مشقته حرکت ایدرهك ماصه یه یاصلاندی،
قالقدی. صوگرا گیدهك قاپی آچدی، آرقاداشی ده
لامبایی سوندیریوردی.

سوقاغه چیققدقلى وقت ماتورهن دکانی قاپادی،
صوگرا:

— نه هایدی، کیجه لر خیر اولسون، یارین
گوروشورز. دیهرک ظلمتده غائب اولدی.

* *

زهره می اوچ آدیم آتدی وصاللانا يه باشلادی،

صبح اولديغی وقت قاپی آچیق بولاراق ایچری گیرمن بر قومشو یرده بر ایسکمله نك پارچه لرینی و خورلایان ثره می بی؛ و یاقا قیده ایسه قانلرله ، خاشلاشمش بر وجود گورمشدی .

مترجمه سی: سمرالبریه

وقایع مالییه و اقتصادیه

بو آیک وقایع مالییه سی مایسک برنجی کونی کشاد اولنان مجلس مبعوثانده ذات حضرت پادشاهی نامه قرائت بیوریلان نطق افتتاحی ایله باشلایور . ذات شاهانه نطق هایونلرینک مالییه تعلق ایدن قسممنده ارزوی خلافت پناهیلرینی شویله تلخیص بیوریورلر .

« دولتمزك احوال مالییه سی ایکی سنه دوام ایدن محارباتدن پك زیاده متأثر اولمقله برابر بودوره بجرانده بیله تحصیلات عمومیه نك تراید ایتیش اولسی آتی ایچون اطمینان بخش براماره در . اثنای حربده عقدایدیلن دیون غیر منتظمه نك تسویه سی ایچون فرانسه حکومتك مظاهرت دوستانه سیله پارس پیاسه سنده عقد اولنان استقراض مهم الكمشكل زمانلرده بیله تعهداته رعایتکار اولمش اولان دولتمزك تأیید و تحکیم اعتبارینه مدار اولدیغندن بوده آیریجه شایان ذکر و محظوظیتدر .

« اوچوز اوتوز سنه سنه مخصوص اوله رق تنظیم ایدیلن بودجه ده صرفیاتك تنقیصنه و واردات و مصارف اده سننده کی فرقك نزلنه پك زیاده غیرت ایدلش . فقط مطلوب اولان توازن مالی حصوله کتیر یلمه مشدر . دولتمزك استقبال و اعتبارنده الك بپوك بر عنصر اولان بو توازن اشکال ایده جك هر درلو تدابیردن توق اولنسنی طلب ایلرم دولتمزك شمدی به قدر محروم اولدینی منابع وارداتدن استفاده ایده بیلمسی ایچون بعض دول معظمه ایله مذاکراته کبری شیلش . و فرانسه حکومتیله ختام بولان بو مذاکراتك انکلتزه حکومتیله اکالی قوه قریبه یه کلدیکی کی المانیا و روسیه حکومتلریله ده پك یقین بر زمانده حسن نتیجه یه اقتراقی قویاً مأمول بولمشدر . بو اشلافلرک بر طرفدن کلجك سنه دن اعتباراً بودجه ضری توزین و دیگر طرفدن دولتمزله دول ساثره اده سننده کی مناسبات سیاسییه و اقتصادییه تقویه و تحکیم ایده رک مملکتتمزك صلاح و سکون دائره سننده ترق و انبساط اقتصادیسنی تأمیننه مدار اوله جفنی امید ایدرم . »

سر خوش ایدنه ده ایشته او حریفدر . ایشته او . . او ایچیردی .
تکرار باشلادی :

— مه لینا سویله بانا ، کیمدی بو؟ .. یوقسه فنا برشی یاباچغم ها ..

تکرار بکله دکدن صوگرا ، برعیاش بطائت و تعندیله دوام ایتدی :

— بنی شو تئبل پومهلک یانندن بر اقایان اودر . اولکی کیجه لرده ده هپ اویدی یا ! . بعض قفادار .. آه .. آغیر آغیر دیزلرینک اوسته دوشدی . کور بر حدت اونو استیلا ایتدی ، ایچکی نك تخمیریله ده معدده سی بولانیوردی .
تکرار ایتدی :

— باق سانا اولدن خبر ویریورم . کیمدی او آدم سویله ، یوقسه تپه لیه جکم .

شیمدی آیا قده ، مدهش بر حدتله تیتیریوردی ، اسپرتو ، دامارلرنده آلونمشدی . بر آدیم آتدی ، صوگرا بر ایسکمله یه چارپدی ، اونده یاقالایه رق یورودی ، یاتاغه راست کلدی ، دو قونجه ، اوراده زوجه سنك صیجاق وجودینی حس ایتدی .

تهورندن چیلدیر اراق ، خومورداندی :
— وای ، نه آلا قلق ، سن بوراده ایدکده بانا جواب ویرمیوردکها !

و اوقوی کیمچی آوجنده طوتدیغی اسکمله نی قالدیر اراق بر صولات مهورانه ایله صاووردی . یاقا قیدن بر فریاد قویدی ، آچی ، یوره کلر پارچالایچی بر فریاد . . او صمان دوگر کی ، وورماقده دوام ایتدی . اوندن صوگرا هیسج بر حرکت ، هیسج بر سس اولمادی . ایسکمله پارچالانمشدی ، اونک آنده بر آیاغی قالمشدی ، اوینه صولوق صولوغه ووردی ، ووردی .

صوگرا دوردی :
— سویله یه جکمی سین ، بو زمانده او آدم کیمدی ؟ .. مه لینا جواب ویرمهدی .

آرتق بیتاب ، فرط حرصدن سر سمله شمش ، یره دوشدی ، اوزاندی و او بودی .